

A LEGENDÁS LENGYEL HÁRMAS- VÁROS

IGAZGYÖNGY A BALTI-TENGER
PARTJÁN: GDAŃSK, Sopot, GDYNIA

Konurbáció. Ez a rideg idegen kifejezés olyan több település által alkotott városi területet jelent, ahol a beépített területek bővülése miatt a települések fizikai határai elmosódnak. Legismertebb példája a Ruhr-vidék és a holland Randstadt. Lengyelországban pedig Pomeránia vajdaságában van az egyik legdinamikusabban fejlődő városeggyüttes, a Gdańsk, Sopot és Gdynia által alkotott Hármasváros, a Trójmiasto.

Szöveg és fotó: Posztós János

Az elnevezést hivatalosan 2007-ben deklarálták, a három település polgármestere ekkor határozta meg a közös fejlesztési célo-

kat. Ugyan itt tömörül a vajdaság lakosságának 35 százaléka, a rengeteg park, a homokos tengerpart és az okosan kialakított közterek élhetővé,

barátságossá teszik a 415 négyzetkilométernyi városeggyüttest. A három várost vasút köti össze, a reptérrel mindhárom gyorsan elérhető.

Ha már most gondolkodik a jövő nyári úti célján, kedves olvasó, a pálmafás tengerpartok mellé érdemes a Balti-tenger vidékét is felvenni a listára. Kevés célpont van, ami ennyire változatos kikapcsolódással szolgál az egész családnak, ráadásul rendkívül méltányos árakon.

A három város leginkább semmiben sem hasonlít egymásra. Gdynia az

ország első számú kikötője, gazdasági kényszer hívta életre, a húszas évek elején egyedül itt maradt tengeri kijárata Lengyelországnak (a Westerplattét nem használhatták, miután Gdańsk szabad város lett), egy kicsiny halászfalut fejlesztettek hát nagyvárossá. Sopot igazi nyaralóváros, csak a második világháború után került Lengyelországhoz, az ország nyári fővárosának

is nevezik, az élmény- és fesztiválturizmus központja. Az egykori Hanza-város, a háború után poraiból fönixmadárként felemelkedő Gdańsk mindig gazdasági és kulturális centrum volt, egyetemei elismertek, a helyben kitermelt és Kalinyingrádból importált borostyánra épülő ékszeripara pedig a középkor óta vonzza a látogatókat.

Gdynia

Gdyniában kevés az épített látnivaló, amikor a várost fejleszteni kezdték, a világ már a modernizmus híve volt. Kikötője és nemrég átadott tengerparti sétánya viszont kellemes hely pár órás lazításra. A előbbiben két hajómúzeum is várja a látogatókat, a Dar Pomorza oktatóhajó és a Błyskawica hadihajó. A sétányon haditechnikai eszközöket láthatunk, a Tengeri Akadémia Planetáriumában pedig a csillagos égbolttal ismerkedhetünk meg. A jachtkikötő szomszédságában tengeri akvárium várja a családokat, a világ minden részéről gyűjtött színes halakkal. Számtalan étterem sorakozik a parton. Érdekes megkóstolni a friss tengeri falatokat, egy jó heringelőételt, majd egy fűszeres kéregben sült tőkehalszeletet. Szállodából sincs hiány, ám aki teheti, válassza inkább a hangulatos sopoti hoteleket.

Ottjártunkkor éppen a Gdyniai Filmfesztivál eseményei zajlottak, ez sorban már a negyvenedik.

Sopot

Gdyniában is csábító a homokos part, de Sopotban egyenesen kihagyhatatlan. A tenger lassan mélyül, a strandon kávézók sora áll. Már a 19. században megépült az első fürdő, vele szemben egy kicsiny famóló. A fürdő ma a Sheraton része, a régi móló helyén Európa leghosszabb mólója áll, 511 méter hosszú és 10 méter széles (sajnos a látogatásához belépőjegyet kell váltani). A város sétálóutcáján, a Monte Cassinón állandóan hömpölyög a tömeg; itt található egyébként a város legfurább építménye, a Ferde Ház, amit a városban élő svéd rajzolókon koncepciója alapján terveztek (csak kívülről girbeburba az épület, belül teljesen szokványos). A sopoti strand számos rendezvénynek ad otthont, itt tartják minden évben a Két Színház Fesztivált, koncertekkel, neves sztárokkal. Újraélesztették a Sopoti Dalfesztivált, amely anno az Eurovíziós Dalfesztivál vetélytársa volt (minden évben augusztus vége felé rendezik).

A város főtere vásárok és kiállítások helye, sarkában nyáron látogatható kilátótorony áll (szemben található a Tourinform-iroda, a kávézója erkélyéről ingyen is csodálhatjuk a panorámát). A főtéren melletti szanatórium ivókútját is érdemes kipróbálni, sok panaszra gyógyír. Ha a pénztárcája megengedi, foglaljon szobát a patinás Grand Hotelben, itt szállt meg egykor Marlene Dietrich, Greta Garbo, Fidel Castro és Charles de Gaulle is.

A hosszú gdański partról, a sopoti mólóról vagy a gdyniai kikötőből a part menti hajók egyikével indulhatunk tengeri sétára. A hajók többsége Helre megy, egy festői szépségű halászfaluba a Gdański-öböl túlsó partján. Aki tart a hideg víztől, itt a helye, a keskeny félszigettel elzárt öböl hamarabb melegszik fel, mint a nyílt tenger.

Gdańsk

Ha a Hármasvárosban valaki azt mondja, megyek a centrumba, szinte biztosan Gdańskra gondol, hiába van minden településnek saját belvárosa. Amikor először megláttam a Motława partján a csodálatosan rekonstruált óváros csipkés mézeskalácsházait, rögtön elvarázsolt a templomaival, reneszánsz házaival, minden kövéből áradó történelmével és legendáival. A csodálatos Királyi úton ma már nem csak az előkelőségek vonulhatnak, elegáns üzletek, számtalan kávézó és étterem várja itt a látogatót. Városszerte hívogatnak a teraszok, egy részük télen is üzemel. Érdeemes kiülni egy kávéház elé egy Goldwassert szűrcsölvé, és csak nézni a műemlék épületek, gazdagon díszített polgárházak, galériák, ékszerésműhelyek között hőmpölygő emberáradatot. Apropó Goldwasser! 1598-ban egy holland betelepülő, bizonyos Ambrose Vermollen nyitott a városban egy szeszfőzdét. Húszféle gyógynövényt és gyökeret elegyített vodkával, finom likőrt nyerve. Jó üzletemberként kiötlötte, hogy úgy tudja a legkönnyebben eladni a főzetét, ha 22 karátos aranyforgácsot kever bele. Ugyan az itóka ízét a nemesfém nem befolyásolta, Vermollen vagyonát sikeresen gyarapította a marketingfogás. A recept generációk óta fennmaradt, most egy német gróf tulajdona. A mesékben persze ez is kicsit másképp jelenik meg. Egy ember aranypénzt dobott a Neptun-kút vizébe,

ekkor a tenger istene a szigonyát utánavetette, és a pénz finom aranypelyhekké vált, ami ma is látható a Goldwasserben.

A világ legnagyobb gótikus téglaszentélyében, a 25 000 főt befogadni képes Boldogságos Szűz Mária-templomban található csillagászati óra, Hans Duringer órásmester alkotása – apostolokkal, Ádámmal és Évával – is legendák forrása. Állítólag elkészülte után a mestert a város vezetése megvakíttatta, hogy soha többé ne készítsen hasonlót. (Csak annyit a legendáról, hogy pár év múlva a szomszédban is megépített egyet...) A templom 160 méter magas tornyába 408 lépcsőfokot leküzdvé juthatunk fel, ha igazi panorámára vágyunk.

Kultúrában nincs hiány! A folyóparton, a híres daruval szemben áll a Filharmónia épülete, régi magtárak mellett megbújva. Új kulturális szenzáció a Shakespeare Színház, ahol az angol hagyományok szerint játsszák a darabokat. Aki nem szeretne koncertért fizetni, keresse fel a Gdańsk zöldövezetében, egy csodás parkban található Oliwa-székesegyházat, ahol

délben egy rokokó orgonát szólaltatnak meg – mozgó angyalokkal. Esténként pedig igyon meg egy sört vagy egy sarlotkát (zsubrovka és almalé keveréke) valamelyik folyóparti pubban, esetleg az egyik nosztalgiahajó fedélzetén, ahol mindig élő zene várja a betérőt. Egyébként ilyen hajóval kereshetjük fel Gdańsk büszkeségét, a Westerplattét, ahol kitört a

második világháború, és ahol 182 katonáhoziesen védte a várost a német túlerővel szemben. A Borostyán Múzeum és a sárga kövek megmunkálását végző műhelyek sorát rejtő kicsiny Mária utca is kötelező látnivaló. Gdańsk a borostyánút kiindulópontja, a középkorban a kő aranyárban volt. Az üzletek árcéduláit elnézve, ma sincs ez másképp...

A világ legnagyobb téglából épült vára alig egyórányi útra fekszik Gdańsktól, a Visztula deltájának egyik ága mellett. Malbork (Marienburg) várát a Német Lovagrend építette a 13. század végén, közvetlenül az után, hogy IV. Béla királyunk önkényes államalapítási kísérletük miatt elkergette őket Magyarországról. 1309. szeptember 14-én Siegfried von Feuchtwangen

nagymester a keresztes lovagrend székhelyét Marienburgba helyezte át. Így a vár kiemelt jelentőséget nyert, és a balti partvidék egyik leghatalmasabb államának a központjává vált. 40 év alatt kibővítették, a 15. században nyerte el végleges formáját. A 13 éves háború alatt a nagymester elzálogosította a várat zsoldosainak, akik 650 kilogramm aranyért eladták a lengyel királynak.

Gdańsk Budapestről már 35 000 forintos retúraron elérhető a LOT járataival. Érdekes egy hosszú hétvége-re vagy akár egyhetes nyári nyaralásra is felkeresni. A WizzAir Izlandra is repül Gdańskból. Igazán tartalmas párosítás lehet!

A vár a mai formáját több háború és újjáépítés után nyerte el. 1961-ben adták át a kastélymúzeumot, 2000 óta az UNESCO-világörökség része. Megtekintésére érdemes minimum fél napot szánni, már csak azért is, mert az ország legszebb borostyángyűjteménye is itt kapott helyet. ■